

Asia: VN/32635/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko teillä lausuttavaa tulotietojen käsittelystä tai käyttötarkoituksista?

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan, että työvoimaviranomaiselle mahdollistettaisiin sille välttämättömien tulotietojärjestelmässä olevien tietojen hyödyntäminen tavoitteena tukea viranomaisen lakisääteisten tehtävien hoitamista nykyistä tarkoituksenmukaisemmin ja tehokkaammin. Lisäksi muutoksella mahdollistettaisiin entistä yksilöllisempien, vaikuttavampien ja kohdennetumpien työvoimapalveluiden tarjoaminen asiakkaille.

Esitysluonnoksessa todetaan, että tiedonsaantioikeuteen ehdotetut muutokset mahdollistaisivat esimerkiksi sen, että tulotietoja käytettäisiin esimerkiksi työllisyysaluekohtaiseen työvoimapalveluiden tuloksellisuuden analysointiin arvioimalla muun muassa palvelun vaikutuksia työssäolo- ja työttömyysetuuskuukausiin tai työllistymisen laatuun. Analyysitietoa voitaisiin puolestaan hyödyntää alueella esimerkiksi palveluun ohjauksessa, jos tietyt palvelut havaitaan toisia tuloksellisemmiksi joko kaikkien tai tiettyjen kohderyhmien osalta.

KEHA-keskuksen osalta muutoksen tavoitteena on parantaa valtionavustuslain mukaisten tehtävien hoitamista ja vähentää hallinnollista taakkaa hakijan ja viranomaisen osalta.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää kannatettavana ehdotuksen tavoitetta ensinnäkin parantaa työvoimapalveluiden vaikuttavuutta (työvoimaviranomaista koskeva ehdotus) ja toiseksi vähentää hallinnollista taakkaa (KEHA-keskusta koskeva ehdotus), ja pitää tarkoituksenmukaisena, että tulorekisterin tietoja voitaisiin käyttää ehdotuksen mukaisissa tarkoituksissa.

2. Onko teillä lausuttavaa muita työnhakua ja työllistymistä tukevien palvelujen kirjaamisvelvollisuuden täsmentämisestä?

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan, että työvoimaviranomainen velvoitettaisiin tallentamaan valtakunnalliseen tietovarantoon tarpeellisilta osin muut työnhakua ja työllistymistä tukevat palvelut kuin järjestämislaissa työllistymistä edistäviksi palveluiksi määritellyt palvelut. Kyse olisi kuntien yleisen toimialansa puitteissa henkilöasiakkailleen järjestämistä työllisyyspalveluista.

Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, että kuntien yleisen toimialansa puitteissa järjestämien palveluiden osalta voimassa olevan lainsäädännön perusteella on epäselvää, missä määrin ja milloin kyseisistä palveluista tulee tallentaa tiedot sanottuun valtakunnalliseen tietovarantoon. Tästä puolestaan seuraa, että valtakunnallisesti ei ole tiedossa, minkälaisiin ja tyyppisiin palveluihin henkilöasiakas on ohjattu hänen työllistymisensä edistämiseksi, mikäli kyse ei ole järjestämislaissa säädetystä lakisääteisestä työvoimapalvelusta. Tieto ei kerry myöskään osaksi valtakunnallista työllisyydenhoidon tilastointia. Hallituksen esitysluonnoksessa arvioidaan, että tiedot olisivat tarpeen valtakunnallisesti työllisyyspalveluiden seurannassa, kehittämisessä ja tilastoinnissa sekä eduskunnan päätöksenteon tukena.

Sosiaali- ja terveysministeriö yhtyy esitysluonnoksessa esitettyyn arvioon kertyvän tilastotiedon puutteista vallitsevissa olosuhteissa. Sosiaali- ja terveysministeriö pitää tärkeänä, että työnhakija-asiakkaiden saamista palveluista kertyy kattavasti ja yhdenmukaisesti tietoa valtakunnalliseen tietovarantoon, ja kannattaa esitysluonnoksessa ehdotettua muutosta. Annettuja palveluita koskeva kattava tieto on olennaista myös, kun edistetään palveluiden ja etuuksien nykyistä parempaa yhteensovittamista. Myös sosiaaliturvakomitea on työssään kiinnittänyt huomiota yhteensovittamista koskevaan teemaan.

3. Onko teillä lausuttavaa vaikutusarvioinneista?

Ei lausuttavaa.

4. Tulisiko tulorekisterin tietojen käyttömahdollisuuksia työvoimaviranomaisen ja KEHA-keskuksen toiminnassa laajentaa koskemaan työttömyysturva-asioiden käsittelyä? Mitä nämä tilanteet ovat ja kuinka tulorekisterin käyttö näissä tilanteissa sujuvoittaisi työvoimaviranomaisen ja KEHA-keskuksen lakisääteisten tehtävien hoitamista nykyisiin menettelytapoihin verrattuna?

Ei lausuttavaa.

5. Muuta lausuttavaa?

Ei muuta lausuttavaa.

Niemi Veli-Mikko
Sosiaali- ja terveysministeriö

Maisonlahti Marjaana
Sosiaali- ja terveysministeriö